

แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล
Academic Administration to Promote Instructional Management
of The Secondary Schools under Secondary Educational
Service Area Office 2 in New Normal Era

นันทวัน พูลกำลัง*

Nantawan Poolgumlang

สาขาการบริหารการศึกษา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ประเทศไทย

Master of Education (Administration) Rajamangala

University of Technology Thanyaburi, Thailand

ชัยอนันต์ มั่นคง**

Chianan Mankong

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ประเทศไทย

Education Administration Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Thailand

E-mail: Nantawan.p@mail.com.rmutt.ac.th.

E-mail: Chaianan.rmutr.@gmail.com

Received: March 3, 2021

Revised: November 11, 2021

Accepted: December 16, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล และ (๒) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ โดยกำหนดขนาดตามตารางซีและมอแกน และโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน ๓๖๗ คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

* นันทวัน พูลกำลัง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ประเทศไทย

** ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ได้แก่แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นรูปแบบการตอบแบบสอบถามแบบสนองคู่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (๑) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (๒) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัลมี ดังนี้ (๑) ครูควรมีการตรวจสอบความพร้อมอุปกรณ์พื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน (๒) ครูควรใช้การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านโทรทัศน์ในสัดส่วนที่มากกว่าการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และ (๓) ครูควรให้ความสำคัญการประเมินผู้เรียน ติดตามตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ การปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ ; การจัดการเรียนการสอน ; ยุคนิวอร์มัล

Abstract

The objectives of this study were to (1) investigate the current conditions and the expected conditions of the educational administration to promote instructional management in the new normal era of the schools under the Secondary Educational Service Area Office 2 Bangkok, and (2) find the academic administration guidelines to promote the instructional management in the new normal era of the schools under the Secondary Educational Service Area Office 2. The research samples were 367 secondary school teachers from the schools under the Secondary Educational Service Area Office 2 Bangkok including 5 experts who were school administrators. They were selected by the stratified sampling and the Krejcie & Morgan. The research instruments were a questionnaire with a double response model (Dual-Response Format) by using 5-level rating scale and a structured interview. The statistics used in this research were frequency, percentage, mean, standard deviation, and the interview forms using content analysis. The research results revealed that (1) the current conditions and the expected conditions of the academic administration to promote the management of the new normal era instruction of the schools under the Secondary Education Service Area Office 2 were generally in a good level, and (2) the development guidelines of academic administration to promote instruction in the new normal era styles of the schools under the Secondary Educational Service Area Office 2, Bangkok following :

- (1) The teachers should examine the instruments' conditions and learners' interests
- (2) The teachers should prepare for distant On-Air lessons more than the on-site lessons, and
- (3) The teachers should focus on learner' on-progress assessments so as to follow up and diagnose learners' development and improvement.

Keywords: Academic Administration; Instructional Management; New Normal Era

บทนำ

จากสถานการณ์ปัจจุบันก่อให้เกิดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-๑๙ ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมเปลี่ยนแปลง เช่น การป้องกันตนเองด้วยการสวมหน้ากากอนามัยทุกวัน การเว้นระยะห่างทางสังคม การมีนโยบายให้พนักงานทำงานจากที่บ้าน การตรวจคัดกรองอุณหภูมิร่างกาย และการบริการเจลแอลกอฮอล์ และเมื่อจำนวนยอดผู้ติดเชื้อน้อยลงการควบคุมเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ทำให้วิถีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันกับผู้อื่น ต้องคำนึงถึงสุขภาพของตัวเองและคนรอบข้างมากขึ้นเรียกได้ว่า “นิวนอร์มัล” (New Normal) คือการใช้ชีวิตปกติในวิถีใหม่^๑ วิถีชีวิตแบบนี้วนอร์มอลทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ยังแพร่ระบาดในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๓ ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดหาแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยที่นักเรียนไม่จำเป็นต้องเข้ามาที่โรงเรียนแบบปกติ นักเรียนศึกษาด้วยตนเองจากการเรียนทางออนไลน์ทางมือถือ จากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ สามารถติดตามรายการสด และรายการแบบย้อนหลังได้^๒ การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันประสบปัญหาโรงเรียนเป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูงมากในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID - ๑๙ ประกอบด้วยผู้คนจำนวนมาก ได้แก่ นักเรียน ครู หรือผู้ดูแลนักเรียนและผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน จึงมีความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสได้ง่าย ทำให้สถานศึกษาต้องยึดหลักแนวทางการปฏิบัติจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจการจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์โรค COVID-๑๙ และมีการจัดเตรียมความพร้อมก่อนการเปิดภาคเรียน หากยังมีการแพร่ระบาดที่ต่อเนื่องและหนักขึ้นก็จะมีการ จัดการเรียนการสอนออนไลน์เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นการเรียนผ่าน DLTV จากมูลนิธิการศึกษาทางไกล

^๑ ราชบัณฑิตยสภา, **New normal**, [ไทยรัฐออนไลน์], [ออนไลน์],แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/292126>, [๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓]

^๒ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19**, (กรุงเทพมหานคร:จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย , ๒๕๖๓), หน้า ๓๑

ผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ใน OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเครือข่าย เพื่อรองรับการให้บริการแพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning ของกระทรวงศึกษาธิการ แต่หากสถานการณ์การแพร่ระบาดคลี่คลายลง^๓ จะสามารถจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ตามปกติ ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนอาจมีหลายรูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้ผสมผสานกับการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ครูผู้สอนและนักเรียนไม่ได้เผชิญหน้ากัน อีกทั้งมีการกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค Covid-๑๙ โดยมีการประเมินความพร้อมของสถานศึกษา ก่อนเปิดภาคเรียน ตรวจสอบสถานที่ ทำความสะอาดอาคารเรียน ห้องเรียน รวมไปถึงการจัดเตรียมสถานที่เพื่อเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล หรือระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) โดยเฉพาะบทบาทของการสื่อสารผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์เช่น อินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นช่องทางในการสื่อสารที่ไม่มีวันสิ้นสุด มีข่าวสารต่าง ๆ ถูกส่งไปถ่ายทอดผ่านทางอินเทอร์เน็ต เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การพูดคุยผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ การโฆษณาสินค้าในเว็บไซต์ข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น^๔ นอกจากนี้ยังมีแนวทางการเปิด ปิดภาคเรียน มีการปรับตารางเรียนตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงการได้รับความรู้ให้ครบตามช่วงวัยของผู้เรียนเพื่อลดการได้รับผลกระทบเชิงลบจากการเปลี่ยนแปลงให้น้อยที่สุด^๕ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล^๖

^๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,แนวทางการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙, (กรุงเทพมหานคร:ม.ป.พ., ๒๕๖๓), หน้า ๑๕.

^๔ อรรถพล อัมวิไลวรรณ, “พฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาในยุค Internet of Things.”, วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒิ, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๑๘๗.

^๕ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,แนวทางการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙,(กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ., ๒๕๖๓), หน้า ๑๕ ; กระทรวงศึกษาธิการ การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน.(กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒ มีนาคม ๒๕๖๓), หน้า ๔๒.

^๖ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, รายงาน เรียนออนไลน์ยุคโควิด-19: วิฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย, (กรุงเทพมหานคร: ISBN (E-book), ๒๕๖๓), หน้า ๓๖.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล
๒. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบ่งออก แบ่งเป็น ๒ ระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ ๑ เชิงปริมาณประชากร คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ จากโรงเรียน ๕๒ แห่ง ซึ่งมีประชากรทั้งหมด ๗,๕๖๕ คน ปีการศึกษา ๒๕๖๓

ระยะที่ ๒ เชิงคุณภาพ ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ จำนวน ๕ ท่าน ตามเกณฑ์การคัดเลือก

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) (สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน ๒๕๖๓ น.๖) ประกอบด้วย (๑) การสอนในชั้นเรียน (On-Site) (๒) การสอนผ่านโทรทัศน์ (On-Air) (๓) การเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล ประกอบด้วย

๑. การสอนในชั้นเรียน
๒. การสอนผ่านโทรทัศน์
๓. การเรียนการสอนแบบออนไลน์

แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ผู้บริหารและสถานศึกษาได้ข้อมูลและทราบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน แต่ละระดับชั้นในโรงเรียน

๒. ผู้บริหารและสถานศึกษาได้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล

วิธีการดำเนินการวิจัย

๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ ๑ เชิงปริมาณ การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยแบ่งเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นรูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-response format) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ๕ ระดับ

ระยะที่ ๒ เชิงคุณภาพ การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ใน ยุคนิวอร์มัล เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อหา แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview)

๒. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ ๑ เชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น ๓๖๗ ฉบับส่งด้วยตนเอง และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกลับมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และสมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น ๓๖๗ ฉบับ หลังจากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

ระยะที่ ๒ เชิงคุณภาพผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองและนำกลับมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สรุปประเด็นเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ ๑ เชิงปริมาณ การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล ตอนที่ ๑ สถานสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อ โดยใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ตอนที่ ๒ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบวัดประเมินค่า ๕ ระดับ แล้วนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย^๗ และ เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น Priority Needs Index (PNI): PNI_{Modified} จากมากไปน้อย

ระยะที่ ๒ เชิงคุณภาพ การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ใน ยุคนิวอร์มัล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แจกแจงความถี่และสรุปแนวทาง

ผลการวิจัย

ระยะที่ ๑ เชิงปริมาณ ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๓๐-๓๔ ปี และ อายุระหว่าง ๓๕-๓๙ ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน ๑๐-๑๔ ปี จำนวน ๙๐ คน ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ และครูผู้สอนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ระยะที่ ๒ เชิงคุณภาพ ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวอร์มัล พบว่า

๑) ด้านการสอนผ่านโทรทัศน์

๑) ครูต้องตรวจสอบอุปกรณ์และเตรียมความพร้อมในการรองรับการเรียนการสอนทางทีวีดิจิทัล อาทิเช่น แอปพลิเคชัน DLTV อุปกรณ์พื้นฐานตรวจสอบอุปกรณ์และเตรียมความต้องการของผู้เรียน

^๗ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, การวิจัยทางการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: ตรีปเฟิ้ล เอ็ดดูเคชั่น, ๒๕๖๑), หน้า ๒๐๘.

๒) ครูมีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านโทรทัศน์ดิจิทัล ระบบดาวเทียมเพื่อให้นักเรียนเข้าถึงการเรียนรู้ในทุกครัวเรือน เพื่อทดแทนการเรียนการสอนในชั้นเรียน มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ออกอากาศ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ในระดับพื้นฐาน เพื่อผู้เรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน

๓) ครูควรให้ความสำคัญการประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างการเรียนในแต่ละวัน ครูผู้สอนควรมีติดตาม ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ และประเมินพัฒนาการผลการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้ครูผู้สอนมีข้อมูลในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ และประเมินผลเพื่อกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้งแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อทำให้ทราบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่เพื่อปรับปรุงแก้ไขในคราวต่อไป

๒) ด้านการสอนออนไลน์

๑) ครูควรพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือระบบปฏิบัติการรูปแบบต่าง ๆ ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของครู การจัดการเรียนการสอน แผนการสอน สื่อการสอน และการจัดการห้องเรียนผ่านเครือข่ายออนไลน์ การนำเอาเทคโนโลยีเป็นสื่อหลักในการถ่ายทอดความรู้ และกระบวนการคิด แทนที่การถ่ายทอด และรับรู้รับฟังข้อมูลแบบต่อหน้า นั้น จึงควรจัดเตรียมความพร้อม และทักษะการใช้เทคโนโลยี และโปรแกรมแอปพลิเคชันต่างๆ เป็นอย่างดี สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกระบวนการจัดการสอน

๒) ครูควรมีการบริหารและจัดเวลาการเรียนที่ยืดหยุ่น การบริหารเวลาในการสอนให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพมีคุณภาพ ตามตารางเรียนที่โรงเรียนกำหนด ควรพัฒนาและออกแบบการเรียนการสอนที่ใช้เวลาน้อยลงแต่ยังคงเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ผ่านการศึกษาจากสื่อต่าง ๆ ที่ครูมอบหมาย หรือเรียนรู้ผ่านการค้นคว้าข้อมูลยึดตัวผู้เรียนเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน แนวทาง และวิธีการการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนที่มีลักษณะการเรียนรู้ และความถนัดที่หลากหลาย สามารถพัฒนาทักษะสำคัญจากกระบวนการที่ครูออกแบบขึ้นทั้งสิ้น

๓) ครูควรมีการช่องทางการสื่อสารกับนักเรียน สนทนาโต้ตอบกับครูทางการติดต่อการสนทนาโต้ตอบ เช่น โปรแกรม Zoom, Line และอื่น ๆ สถานศึกษาเพิ่มช่องทางการติดต่อโต้ตอบโดยกลุ่มไลน์ห้องประจำชั้น นักเรียนสามารถโต้ตอบกับครูได้สะดวกได้ ตรวจสอบความพร้อมในเรื่องของอุปกรณ์ของนักเรียนบางส่วนที่อาจจะต้องพึ่งพาการดูแล และอำนวยความสะดวกจากผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาส่งเสริมระบบการเรียนออนไลน์ให้มากยิ่งขึ้น

๔) ครูต้องเตรียมความพร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายออนไลน์ พัฒนาการเรื่องการประเมินผลเพื่อการพัฒนาให้นักเรียนได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถและความถนัด ครูผู้สอนจะต้องมีการจัดการที่ดี โปร่งใสและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน การประเมินผลหรือการตัดสินผลคะแนนของนักเรียน มีการ

ปรับโครงสร้างคะแนน และลักษณะเนื้อหาตามตัวชี้วัดที่แตกต่างจากที่เคยใช้ในห้องเรียน ตัวชี้วัดตามหลักสูตรต้องการประเมินนักเรียนในด้านใด ครูจะต้องปรับลักษณะของงานและการทำกิจกรรมที่มอบหมายนั้น ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดมากยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนานักเรียนไปตามเป้าหมาย โดยปรับใช้วิธีการที่มอบหมายงาน

๕) ครูมีการเตรียมการและการฝึกฝนทักษะของครู พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร และการถ่ายทอด การเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี รวมทั้งความกระตือรือร้นในการบริหารจัดการปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลที่เหมาะสมกับสถานการณ์ให้ได้มากที่สุดเพื่อปฏิบัติหน้าที่ครู ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้แก่นักเรียนโดยก้าวข้ามข้อจำกัดเรื่องสถานที่และอุปสรรคต่าง ๆ

๓) ด้านการสอนในชั้นเรียน

๑) ผู้บริหารศึกษาควรประเมินสถานการณ์รูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบปกติ การเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) คำนึงถึง ความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาอยู่ในพื้นที่เสี่ยงการบริหารจัดการทั่วไป การเตรียมความพร้อม การเปิด-ปิดสถานศึกษา บุคลากรควรมีความรู้ความเข้าใจเตรียมให้พร้อมปรับตัว สร้างความคุ้นเคยในสถานการณ์ปัจจุบัน ลดความเสี่ยงลดจำนวนนักเรียนให้น้อยลง

๒) ผู้บริหารควรเลือกรูปแบบการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) การสลับชั้นเรียนมาเรียนของนักเรียน แบบสลับวันคู่ วันคี่ การเรียนในห้องเรียนผสมการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ครูและนักเรียนลดการเผชิญหน้า เพื่อลดนักเรียนอยู่รวมกันจำนวนมาก มีความเสี่ยงสูง ลดความเสี่ยงสูงให้น้อยลง

๓) ผู้บริหารต้องปฏิบัติตามมาตรการการป้องกัน การแพร่ระบาด COVID-19 ลดความเสี่ยงผู้เรียนเว้นระยะห่างระหว่างผู้เรียน จัดห้องเรียนคำนึงถึง Social Distancing ๑ ห้อง เรียน นักเรียน ๒๕ คน จัดโต๊ะเว้นระยะห่างของโต๊ะภายในห้อง ให้ห่างกันไม่ต่ำกว่า ๑ เมตร และเว้นระยะห่างระหว่างหน้ากระดานกับโต๊ะนักเรียนตัวแรกอย่างน้อย ๒ เมตร

๔) ครูต้องยึดแนวปฏิบัติมาตรการการความพร้อม วิธีการตรวจคัดกรองสุขภาพ ผู้เรียน แนวปฏิบัติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา แนวปฏิบัติด้านอนามัย แนวปฏิบัติด้านสาธารณสุข ได้แก่ การตรวจวัดอุณหภูมิ สวมใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือ

๕) ครูต้องยึดแนวปฏิบัติมาตรการการลดการแออัดของผู้เรียน จัดห้องเรียนให้มีอากาศที่ถ่ายเท มีการพัฒนาปรับปรุงห้องเรียนให้อากาศไม่ถ่ายเทได้สะดวก เพิ่มมาตรการลดหรืองดใช้ห้องเรียนที่ติดเครื่องปรับอากาศ หลีกเลี่ยงในพื้นที่ผู้คนจำนวนมากมารวมกัน เช่น ห้องประชุมที่มีคนจำนวนมาก การเข้าแถวหน้าเสาธง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การใช้ทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ในยุคนิวนอร์มัล มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องผู้วิจัยมีข้อเสนอ ดังต่อไปนี้

๑) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า

๑) ด้านการสอนผ่านโทรทัศน์ (On-Air) มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับที่สูงที่สุด ดังนั้น การครูต้องตรวจสอบความพร้อมในการรองรับการเรียนการสอนทาง ทีวีดิจิตอล แอปพลิเคชั่น DLTV อุปกรณ์พื้นฐานต่อความต้องการของผู้เรียน

๒) ด้านการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online) มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับที่สอง ครูควรมีการพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือระบบปฏิบัติการรูปแบบต่าง ๆ ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของครู การจัดการเรียนการสอน แผนการสอน สื่อการสอน และการจัดการห้องเรียนผ่านเครือข่ายออนไลน์ การนำเอาเทคโนโลยีเป็นสื่อหลักในการถ่ายทอดความรู้ และกระบวนการคิด แทนที่การถ่ายทอด และรับรู้รับฟังข้อมูลแบบต่อหน้า นั้น จึงควรจัดเตรียมความพร้อม และทักษะการใช้เทคโนโลยี และโปรแกรมแอปพลิเคชั่นต่าง ๆ เป็นอย่างดี สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกระบวนการจัดการสอน

๓) ด้านการสอนในชั้นเรียน (On-Site) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับที่สามผู้บริหารศึกษาควรประเมินสถานการณ์รูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบปกติ การเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) คำนี้ถึงความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ สถานศึกษาอยู่ในพื้นที่เสี่ยงการบริหารจัดการทั่วไป การเตรียมความพร้อม การเปิด-ปิดสถานศึกษา บุคลากรควรมีความรู้ความเข้าใจเตรียมให้พร้อมปรับตัว สร้างความคุ้นเคยในสถานการณ์ปัจจุบัน ลดความเสี่ยงลดจำนวนนักเรียนให้น้อยลง

๒) ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษาปัจจัยในการจัดการเรียนการสอนผ่านโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในการจัดการเรียนการสอน

๒) ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบและเพื่อนำมาพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๓.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น, ๒๕๖๑.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19. กรุงเทพมหานคร: จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย, ๒๕๖๓.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., ๒๕๖๓.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. รายงาน เรียนออนไลน์ยุคโควิด-19: วิกฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ISBN (E-book), ๒๕๖๓.

อรรถพล อิมวีไลวรรณ. “พฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาในยุค Internet of Things.”, วารสารมหาจุฬาริชาการ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๑๘๗. ราชบัณฑิตยสภา. New normal. [ไทยรัฐออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/292126>, [๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓]